Vec C-719/19

Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora

Dátum podania:

30. september 2019

Vnútroštátny súd:

Raad van State

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

25. september 2019

Žalobca:

FS

Žalovaný:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Konanie vo veci samej sa týka cudzinca, v prípade ktorého ide o občana Únie a ktorý podľa svojich vlastných slov dobrovoľne splnil rozhodnutie o vyhostení vydané Holandskom v zmysle článku 15 smernice 2004/38. Po jeho odchode z územia Holandska znova vstúpil do tohto štátu a po zatknutí bol pre podozrenie zo spáchania trestného činu vzatý do väzby pre cudzincov. To bolo podľa názoru cudzinca protiprávne, pretože podľa článku 6 tejto smernice je znova oprávnený zdržiavať sa v Holandsku. Prvostupňový súd však žalobu cudzinca zamietol ako neodôvodnenú. Nato cudzinec podal odvolanie na vnútroštátny súd.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Predmetom tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ je otázka, ako dlho trvajú právne účinky rozhodnutia o vyhostení podľa článku 15 smernice 2004/38 po dobrovoľnom odchode z územia alebo vyhostení z hostiteľského členského štátu a ako dlho sa cudzinec musí skutočne zdržiavať mimo územia Holandska pred tým, ako smie podľa článkov 5 a 6 tejto smernice (Právo vstupu a Právo pobytu do troch mesiacov) znovu vstúpiť na jeho územie.

Prejudiciálne otázky

Prvá otázka:

Má sa článok 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46) vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie o vyhostení občana Únie z územia hostiteľského členského štátu vydané podľa tohto predpisu bolo vykonané a už nevyvoláva nijaké právne účinky hneď po tom, ako tento občan Únie preukázateľne opustil územie tohto hostiteľského štátu v lehote stanovenej týmto rozhodnutím na dobrovoľný odchod z územia?

Druhá otázka:

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Patrí tomuto občanovi Únie v prípade okamžitého návratu do hostiteľského členského štátu právo na pobyt do troch mesiacov stanovené v článku 6 ods. 1 smernice 2004/38/ES alebo môže hostiteľský členský štát vydať nové rozhodnutie o vyhostení, aby zabránil tomu,

PRACOVNÝ DOKUMENT

že občan Únie zakaždým na nejaké krátke obdobie vstúpi na územie hostiteľského členského štátu?

Tretia otázka:

V prípade zápornej odpovede na prvú otázku: Musí sa potom tento občan Únie počas nejakého konkrétneho obdobia zdržiavať mimo územia hostiteľského členského štátu a aká je dĺžka tohto obdobia?

Citované predpisy práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46) (ďalej len „smernica 2004/38“), článok 1 písm. a), článok 2 ods. 1, článok 3 ods. 1, článok 5 odseky 1 a 4, článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 písm. a) až c) prvá a druhá zarážka, článok 14 odseky 1, 2 a 4 písm. a) a b) a článok 15

Rozsudky Súdneho dvora z 12. marca 2014, O. & B. (C-456/12, EU:C:2014:135), a z 10. septembra 2019, Chenchooliah (C-94/18, EU:C:2019:693)

Citované vnútroštátne predpisy

Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cudzincoch z roku 2000, ďalej len „Vw2000“), článok 1 bod 1, článok 8 písm. e), článok 50 odseky 1 a 3, článok 59 ods. 1 písm. a), článok 61 ods. 1, článok 62 ods. 1, článok 63 ods. 1, článok 72 ods. 3, článok 106 ods. 1 a 2, ako aj článok 112

Vreemdelingenbesluit 2000 (Nariadenie o cudzincoch z roku 2000), články 8.7, 8.8, 8.11, 8.12 a 8.16

Stručný opis skutkového stavu a konania vo veci samej

1 Cudzinec FS je v Holandsku zaregistrovaný od 9. novembra 2017. Počas svojho pobytu v Holandsku bolo voči nemu opakovane vedené policajné vyšetrovanie pre rôzne trestné činy. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť, ďalej len „štátny tajomník“) okrem toho rozhodnutím z 1. júna 2018 konštatoval, že FS už nespĺňa podmienky zákonného pobytu dlhšieho ako tri mesiace stanovené v článku 7 smernice 2004/38.

2 Sťažnosť podanú cudzincom proti tomuto rozhodnutiu štátny tajomník rozhodnutím z 25. septembra 2018 zamietol, pričom stanovil lehotu štyroch

PRACOVNÝ DOKUMENT

týždňov na dobrovoľný odchod z územia Holandska pod hrozbou vyhostenia cudzinca v prípade nesplnenia rozhodnutia.

3 FS preukázal, že pred 23. októbrom 2018 alebo v tento deň nepochybne opustil Holandsko, pretože v tento deň bol v Nemecku zatknutý pre podozrenie spáchania krádeže v obchode.

4 Uviedol tiež, že 21. novembra 2018 vstúpil na územie Holandska, pretože na základe predvolania sa 23. novembra 2018 musel dostaviť pred sudcu. Dňa 22. novembra 2018 bol v Holandsku zatknutý pre podozrenie zo spáchania trestného činu a 23. novembra 2018 nariadil štátny tajomník jeho vzatie do väzby pre cudzincov. Táto väzba je podľa článku 59 ods. 1 písm. a) Vw2000 určená pre cudzincov, ktorí sa nelegálne zdržiavajú na území Holandska, a jej cieľom je vyhostiť týchto cudzincov do ich krajiny pôvodu, v prípade FS je to Poľsko.

5 Podľa názoru štátneho tajomníka bola väzba nevyhnutná kvôli nebezpečenstvu, že FS sa bude vyhýbať dohľadu a príprave na výstup alebo vyhostenie, resp. že túto prípravu bude mariť.

6 Proti opatreniu o vzatí do väzby podal FS žalobu, ktorú Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen (Okresný súd v Haagu zasadajúci v Groningene, Holandsko) 7. decembra 2018 zamietol ako neodôvodnenú.

7 Súd uviedol, že štátny tajomník správne založil rozhodnutie z 23. novembra 2018 na skutočnosti, že FS bolo už predtým doručené rozhodnutie, z ktorého vyplýva, že musí opustiť Holandsko, a že v rámci lehoty stanovenej v tomto rozhodnutí územie Holandska dobrovoľne neopustil. Nezistilo sa, že FS opustil územie Holandska, čo oprávňuje počítať s nebezpečenstvom uvedeným v bode 5. V rámci tohto rozhodnutia bol zamietnutý aj návrh na náhradu škody. Proti tomuto rozhodnutiu podal FS odvolanie.

8 Dňa 18. decembra 2018 podal FS opravný prostriedok proti zamýšľanému vyhosteniu do Poľska a návrhom požiadal Voorzieningenrechter (sudca rozhodujúci o nariadení predbežného opatrenia) na Rechtbank Den Haag (Okresný súd v Haagu), aby vyhostenie zakázal. Tomu návrhu sa vyhovelo.

9 Na základe tohto rozhodnutia štátny tajomník 20. decembra 2018 zrušil opatrenie o vzatí do väzby, ktoré voči cudzincovi vydal. Odvtedy bol FS zatknutý ešte dvakrát.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

10 FS uplatňuje, že súd chybne odôvodnil svoje rozhodnutie zo 7. decembra 2018, pretože on, FS, preukázal, že v lehote štyroch týždňov, ktorú štátny tajomník stanovil pre dobrovoľný odchod, opustil územie Holandska. Z toho vyplýva, že bol vzatý do väzby neoprávnene, pretože podľa článku 6 smernice 2004/38 bol zase oprávnený zdržiavať sa v Holandsku.

PRACOVNÝ DOKUMENT

11 Štátny tajomník uvádza, že cudzinec skutočne preukázal, že Holandsko opustil v lehote stanovenej rozhodnutím z 25. septembra 2018. To však neznamená, že jeho výstupom do Nemecka právne účinky tohto rozhodnutia, vrátane jeho povinnosti výstupu, už netrvajú. Rozhodnutie prestane vyvolávať právne účinky až vtedy, keď sa FS v zmysle rozsudku Súdneho dvora z 12. marca 2014, O. & B. (C-456/12, EU:C:2014:135, body 53 a 56) na základe a pri dodržaní článku 7 ods. 1 smernice 2004/38 usadí v Nemecku a v dôsledku toho sa jeho pobyt v tomto štáte bude vyznačovať určitou dĺžkou, t. j. jeho pobyt musí trvať dlhšie ako tri mesiace. Tak to však nie je. Iba takým zodpovedajúcim uplatňovaním rozsudku vo veci O. & B. je možné zabrániť zneužívaniu. Inak by cudzinec mohol právne účinky rozhodnutia z 25. septembra 2018 neutralizovať pobytom v Nemecku trvajúcim čo i len jeden deň a mohol by tak opätovne legálne vstúpiť na územie Holandska a zdržiavať sa tam.

Krátke odôvodnenie podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

12 Podľa ustálenej vnútroštátnej judikatúry je možné overovať, či FS v čase jeho vzatia do väzby patrilo deklaratórne právo na pobyt podľa práva Únie a či tak jeho väzba bola protiprávna a on má nárok na náhradu škody.

13 Rozhodnutie z 25. septembra 2018 predstavuje rozhodnutie v zmysle článku 15 smernice 2004/38 (pozri rozsudok z 10. septembra 2019, Chenchooliah, C-94/18, EU:C:2019:693, body 70 až 74) a nebolo vydané z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Toto rozhodnutie obsahuje povinnosť vystúpiť z územia Holandska a hrozbu vyhostenia v prípade, že FS krajinu neopustí po uplynutí stanovenej lehoty na výstup.

14 Článok 15 smernice 2004/38 neurčuje, či sa rozhodnutie o vyhostení stáva vykonaným a už nevyvoláva právne účinky od okamihu, keď občan Únie dobrovoľne odíde z členského štátu alebo je vyhostený. Vzniká otázka, či toto rozhodnutie vyvoláva právne účinky na nejaké konkrétne obdobie, ako tvrdí štátny tajomník.

15 Odpoveď na túto otázku je dôležitá na určenie toho, kedy po realizovanom odchode z územia alebo vyhostení môže FS znova vstúpiť na územie hostiteľského členského štátu. Prichádzajú do úvahy dva scenáre, a to jednak ten, že na základe dobrovoľného odchodu alebo vyhostenia cudzinca sa rozhodnutie stáva vykonaným a potom už nevyvoláva právne účinky, a jednak ten, že právne účinky rozhodnutia trvajú aj naďalej po dobrovoľnom odchode alebo vyhostení.

16 V **prvom** prípade, keď sa dobrovoľným odchodom z hostiteľského členského štátu, ktorý FS preukázal, stáva rozhodnutie vykonaným a toto rozhodnutie potom už nevyvoláva právne účinky, sa FS môže v ten istý deň, v ktorom opustil územie hostiteľského členského štátu, znova vstúpiť na územie tohto hostiteľského členského štátu a zdržiavať sa tam.

PRACOVNÝ DOKUMENT

17 V tejto konštelácii totiž rozhodnutie o vyhostení v zmysle článku 15 smernice 2004/38 nebude mať vplyv na právo cudzinca (znova) vstúpiť na územie tohto hostiteľského členského štátu stanovené v článku 5 tejto smernice. Keďže právo upravené v článku 5 nemožno oddeliť od práva zdržiavať sa na území členského štátu až tri mesiace zakotveného v článku 6, rozhodnutím o vyhostení vydaným hostiteľským členským štátom nie je dotknuté ani toto právo.

18 FS preukázal, že 23. októbra 2018, teda v rámci uloženej lehoty na odchod, sa zdržiaval v Nemecku. Za danej konštelácie preto v tomto okamihu alebo po ňom mal právo vstúpiť do Holandska podľa článku 5 smernice 2004/38. Po návrate sa tam podľa článku 6 tejto smernice znova mohol legálne zdržiavať, takže 23. novembra 2018 bol vzatý do väzby neoprávnene.

19 V **druhom** prípade vyvoláva rozhodnutie o vyhostení v zmysle článku 15 smernice 2004/38 právne účinky aj po dobrovoľnom odchode z územia alebo po vyhostení až do okamihu, keď existuje pobyt charakterizovaný určitou dĺžkou trvania na území členského štátu cudzinca alebo iného členského štátu ako hostiteľský členský štát, ktorý toto rozhodnutie vydal. Pri zodpovedajúcom uplatnení rozsudku O. & B. (C-456/12, EU:C:2014:135) treba existenciu pobytu charakterizovaného určitou dĺžkou trvania v každom prípade považovať za preukázanú v prípade pobytu dlhšieho ako tri mesiace.

20 Rozhodnutie o vyhostení pritom má vplyv na práva zakotvené v článkoch 5 a 6 smernice 2004/38. V období najmenej troch mesiacov od dobrovoľného odchodu alebo vyhostenia nemožno tieto práva uplatňovať voči hostiteľskému členskému štátu, ktorý toto rozhodnutie vydal.

21 Za tejto konštelácie mohol FS pri zodpovedajúcom uplatnení rozsudku O. & B. (C-456/12, EU:C:2014:135) znova vstúpiť na územie Holandska až po 23. januári 2019 a 23. novembra 2018 sa nemohol legálne zdržiavať v Holandsku. V takom prípade bolo jeho vzatie do väzby zákonné.

22 Vnútroštátny súd zastáva názor, že otázku, kedy sa rozhodnutie o vyhostení v zmysle článku 15 smernice 2004/38 stáva vykonaným a potom už nevyvoláva právne účinky, nie je možné jednoznačne zodpovedať. Odpoveď nemožno vyvodiť priamo zo samotného ustanovenia a ani zo systematiky tejto smernice.

23 Jednak možno tvrdiť, že z článku 15 ods. 3 smernice 2004/38 vyplýva, že členský štát nemôže prostredníctvom rozhodnutia o vyhostení nútiť občana Únie, aby sa na obdobie viac ako troch mesiacov po svojom výstupe, resp. vyhostení zdržiaval mimo územia tohto členského štátu. Ak by to tak nemalo byť, z faktického hľadiska by rozhodnutie o vyhostení zodpovedalo zákazu vstúpiť na územie členského štátu, ktorý rozhodnutie o vyhostení vydal, čo nie je zlučiteľné s článkom 15 ods. 3 smernice 2004/38 (pozri tiež rozsudok Chenchooliah, C-94/18, EU:C:2019:693, bod 88).

24 Na druhej strane však možno tvrdiť aj to, že vyhostením sa v zásade sleduje cieľ, aby pobyt vyhostenej osoby mimo územia členského štátu, ktorý rozhodnutie

PRACOVNÝ DOKUMENT

o vyhostení vydal, trval určitú dobu. Táto podmienka nie je splnená, keď občan Únie môže v súlade s článkom 5 smernice 2004/38 opäť vstúpiť na územie členského štátu v ten istý deň, v ktorom územie tohto členského štátu opustil alebo bol z územia tohto členského štátu vyhostený, a v súlade s článkom 6 tejto smernice sa tam môže zdržiavať. To vedie k otázke, aký zmysel má za týchto okolností rozhodnutie o vyhostení vydané na základe článku 15 smernice 2004/38.

PRACOVNÝ DOKUMENT